

Příloha č.1: Jmenný seznam hudebníků a lidí okolo Plastic People v období od roku 1968 do roku 1988

Hudebníci

Ivan „Váňa“ Bierhanzl – kontrabas
Jan Brabec – bicí
Josef Brabec – bicí
Vratislav Brabenec – alt a soprán saxofon, texty
Eugen Brikcius – nehrající člen
Ladislav Dědek - pozoun
Jan Franta – trubka
Milan „Mejla“ Hlavsa – baskytara, hudba
Josef Janíček – kytara, klávesy, zpěv
Michal Jernek – zpěv, soprán saxofon, texty
Jan Jílek – trubka
Jiří „Kába“ Kabeš – elektrická viola, kytara
Ladislav Leština – elektrické housle
Jan Macháček – kytara
Petr Placák – texty, klarinet
Michaela Pohanková – zpěv
Josef „Bobeš“ Rösler – klarinet, basklarinet
Milan Schelinger – kytara
Tomáš Schilla – violoncello
Jan Schneider – perkuse, vokál
Václav Stádník – flétna
Vasil Šnajdr – flétna
Jiří „Přemysl“ Števích – kytara
Jiří Šula – bicí
Jaroslav „Boví“ Unger – perkuse, vokál
Jaroslav Vožniak – bicí
Paul Wilson – kytara, zpěv, kazoo
Pavel Zajíček – zpěv, texty
Pavel „Eman“ Zeman – bicí

Lidé okolo The Plastic People of the Universe

Egon Bondy – texty
Jiří „Fireman“ Bouček – pyrotechnik
Přemek Fialka – film
Robin Hájek – nahrávání
Aleš Havlíček – film
Zdeněk „Pišišvor“ Hrabě – pyrotechnik
Michal Charouz – nahrávání
Paní Jerneková- kostýmy
Ivan „Magor“ Jirous – umělecký vedoucí, manažer
Věra Jirousová – nápady, texty

JUDr. Klíma – advokát
Pavel Kratochvíl – manažer
Jiří Němec – psycholog
Dana Němcová – manažerka
Fanda Pánek – texty
Tomáš „Kvašňák“ Pohl- technika
Paní Pospíšilová – pečovatelka
Petr Prokeš – nahrávání
Petr Prokeš – fotograf
Vilém Ryšavý – manažer
Jan Ságł – fotograf
Zorka Ságlová – výtvarnice
Vladimír „Hendrix“ Smetana – technika
JUDr. Sodomka – advokát
JUDr. Štěpánek – advokát
Vladimír „Plivník“ Vyšín – plivač ohňů, technika
Jiřina Zemanová – texty

Plastic People Foundation – mecenáš
Boží Mlýn – vydavatelství

(Převzato z kroniky The Plastic People of the Universe, viz: M. Hlavsa – J. Pelc: Bez ohňů je underground, Praha, BFS, 1992)

Příloha č. 2 : Žádost o zaslání informací k osobě Svatopluka Karáska ze dne 22. července 1976

SUTOMI - LINDAK
KRAJSKÁ SPRÁVA SBORU NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI
SPRÁVA STÁTNÍ BEZPEČNOSTI - DŮLÍ NAD LAŠEM

č. 02-00-711/2-20-24-76

22. července 1976

PRÍSNE TAJNÉ

Správa. Státní bezpečnosti
II. A odbor, 5. oddělení

7711ak 8.1

k rukám náčelníka
F r a h a

KI 2244 - Správa Státní bezpečnosti
Datum
Číslo 22-262314/2-2-1-76
Průběh

KARÁSK Svatopluk - zaslání poznámek.

Podat listů 1 k

Průběh 1

Dne 17.3. 1976 byl zastčen náš objekt v akce "TOMÁŠ" pracovníky VB Štichovice, okr. Praha - západ, **KARÁSK Svatopluk**, nar. 18.10. 1942 v Praze, bývalý evangelický vikář, posledně zaměstnán jako správce záuku Houška v okrese Česká Lípa, trvale bytem Praha 5., Holeškovy 745/14.

Žádáme o zaslání informací a materiálů k jeho osobě, což jste nám přislíbili v přípisce ze dne 25.3. 1976 pod čj. OS-001140/2s-5-76.

Vzhledem k tomu, že jmenovaný je i nadále veden v signální svazku "TOMÁŠ" č. 14632, žádáme o uvedení poznámky proto, abychom mohli případně další rozpracování

ukončit, v opačném případě svazek postoupit Vaší sou-
částí.

Náčelník II. odboru 2-37b :
(ppk. Miloš HINGAR)

na stanovisku příslušného odboru k č. 1 / 1976

[Handwritten signature]

Příloha č. 3: Dopis Zdeňka Mlynáře státním orgánům z 8. září 1976

Otevřený dopis politickým činitelům odpovědným za zákonnost v ČSSR

Od jara letošního roku je v Československu vězněna desítka mladých lidí, jejichž proviněním je, že skládali, zpívali a hráli hudbu a texty, které jsou proti gustu různých oficiálních orgánů a administrátorů v kultuře a politice. Jde o Ivana Jirouse a jeho přátele, především z hudebních skupin Plastic People of Universe a DG 307.

Jako kriminální živly mají být postiženi mladí lidé, hlásící se u nás k hudebnímu a ideovému proudu, zvanému "underground culture", který lze pozorovat v různých industriálně vyspělých zemích dnešního světa. Jsem marxista a v idejích tohoto proudu nespátřuji společenské východisko z krizových situací, do nichž staví člověka - a zejména mladého člověka - moderní industriální civilizace. Avšak i jako marxista i jako právník musím protestovat proti tomu, aby stát, který se nazývá socialistickým, reagoval na podobné hnutí mladých lidí tím, že zneužije trestní zákon a autory či interprety nepohodlných textů a hudby zavře do kriminálu jako zločince.

Že jde o zneužití trestního zákona, to zcela jasně ukázalo soudní líčení u okresního soudu pro Plzeň - jih dne 5. a 6. července letošního roku. Tento soud odsoudil k nepodmíněným trestům odnětí svobody v trvání od osmi měsíců do dvou a půl roku K. Havelku, M. Skalického, F. Stárka (všichni ve věku 24-26 let, pracovali v dělnických povoláních) za to, že se údajně dopustili trestného činu výtržnictví (§ 202 tr.z.) tím, že umožnili v klubu SSM v Přešticích u Plzně veřejné vystoupení Ivana Jirouse a zpěváků Karla Soukupa a Svatopluka Karáska, které obsahovalo "hrubě neslušné a vulgární výrazy". Tři mladí lidé mají tedy být po mnoho měsíců vězněni jen za to, že pomáhali organizovat schůzku jiných mladých lidí, na níž měly být pronášeny "vulgární výrazy"! A to všechno nikoli v pověstných Zvonokosech, nikoli v Kalvínově Ženevě na konci středověku, nýbrž v Československé socialistické republice roku 1976.

Plzeňský soud vycházel z toho, že "trestný čin" výtržnictví je plně prokázán tím, že v interpretovaných písňových textech bylo zjištěno několik běžných hovorových vulgárních slov, jako např. hovno, prdel, vysrat se apod. Soudu přitom muselo být zjevné, že nikdy nešlo o samoučelné nadávky, nýbrž že tato slova byla součástí textů, vyjadřujících určitý životní pocit nebo názor. Tak např. jeden svědek vypověděl, že slyšel výrok "člověče, čemu se podobáš ve své velikosti ... hovnu".

Představitelé moci obvykle nikdy a nikde nechtějí připustit, že by se ve své velikosti podobali čemukoliv jinému, než vtělení nejsvětějších ideálů lidstva. Avšak normální člověk nemá tak trvalé pocity sebeuspokojení, normální lidé propadají i pocitům bezmoci a skepse. I britké sebeironizování šokujícími slovy je proto pro normální lidi lidské; za citovaným průměrem vycitňují mnohem spíše biblické "Prach jsi a v prach se obrátíš, než úmysl páchat "trestný čin výtržnictví".

Ani vulgární, v lidové češtině však zcela běžná slova, nejsou žádnou novinkou nebo zvláštností textů k "underground" hudbě. Jen nahlédnutím do akademického Slovníku spisovného jazyka českého (Academia díl I.-IV. Praha 1960-71) lze bez obtíží zjistit, že "výtržnictví" v podobě publikace takových slov se dopouštěli mnozí čeští umělci dávno před nyní vězněnými autory a interprety: Díl III., str. 499: "já na zákon seru" (Karel Čapek). Tamtéž: "co s námi svedou? sračku starou" (Pavel Bojar). Díl II., str. 879: "no, do prdele vám mluvit nebudu" (Ivan Olbracht). Tamtéž: "jděte do prdele s vaší Amerikou" (E. F. Sedláček). Díl IV., str. 344: "víš, že se ti na to stejně vysereme" (Miroslav Hanuš) - a tak dále, a tak dále.

Podle měřítek, uplatňovaných v trestním řízení proti přátelům I. Jirouse, by musela být trestně stíhána i veřejná četba četných textů nejenom Jaroslava Haška, ale třeba také Vítězslava Nezvala a mnoha dalších našich literátů. Nic podobného jsme však zatím ještě ani v dnešním Československu neviděli a pravděpodobně ani neuvidíme. Neboť trestní řízení proti Ivanu Jirousovi a jeho přátelům ve skutečnosti nebylo zahájeno kvůli "vulgárním výrazům". Bylo zahájeno proto, aby postrašilo a umlčelo mladé lidi, kteří odmítají podříditi se, oficiálním, státně uznávaným kritériím, podle nichž má mladý člověk žít a bavit se, cítit a posuzovat hodnoty ve společnosti i ve svém životě. Jde o zastrašení a potlačení těch, kteří se protíví - byť i tak nevinným činem, jako je zpívané slovo - uznat alespoň navenek, alespoň licoměrně, že všechno oficiálně vynucované je jediné správné a dobré. Stoupenci "underground" hudby nejsou trestáni za vulgární výrazy, to je jen záminkou pro zneužití trestního zákona. Mají být potrestáni za to, že odmítají podříditi se, že proti oficiálním zákazům a příkazům chtějí po svém hrát, zpívat a žít. Nejde nyní o to, zda tento způsob jejich vzpoury je nebo není společensky možným východiskem pro řešení krizových situací lidského života. Jde o to, zda mají nebo nemají mít právo, aby zkoušeli ve svém vlastním životě hledat takové východisko, které považují za pravé a hodnotné. Samozřejmě, že pro ně jako pro všechny ostatní občany platí zákony a právní řád, avšak tyto zákony nelze z pohnutek politické libovůle proti nim zneužívat, tendenčně aplikovat.

Snaha utéci ze společnosti, vybudovat mimo oficiální společnost jiné vlastní společenství, v němž by nebylo toho, co člověk pociťuje jako faleš a lež oficiálních společenských struktur - to je snaha mladých lidí v moderní industriální civilizaci častá. Myslím, že marxisté musí hledat, jak obecné společenské příčiny, které k tomu vedou v moderní civilizaci vůbec, tak také konkrétní historické příčiny, které k tomu vedou v různých zřízeních, zemích a státech. Chtějí-li tedy například u nás dnes marxisté tyto snahy nějak ovlivnit, chtějí-li, aby co nejméně mladých lidí hledalo východisko v úniku ze společnosti do izolovaného světa nějaké vlastní sekty, musí se zamyslet nad příčinami, které dnes u nás především k takovým snahám vedou, musí se pokusit odstraňovat takové příčiny. Nemohou však doufat, že kriminálem a jinými formami násilí se pro mladé lidi stanou méně přitažlivé tendence, jež únik ze společnosti a vytváření jiných, náhradních společenství nabízejí jako východisko.

Myslím, že v naší zemi dnes působí celá řada konkrétních faktorů, které zesilují přitažlivost snah utéci ze společnosti pro každého, kdo se chce bránit proti falši a lži. Nehledě na opačná slovní ujištění, je ve skutečnosti faleš a lež

uznávána v dnešním našem režimu za občanskou ctnost. Falešná, nepravdivá interpretace našeho společenského vývoje v roce 1968 je dokonce základem celé oficiálně prosazované ideologie. Kdo přijímá nepravdy alespoň navenek, kdo proti nim neprotestuje, je ponechán v klidu, nebo i preferován. Kdo však proti takovým nepravdám protestuje a vystupuje, je pronásledován a ničen. Kdo se přetvařuje a navenek hlásá to, čemu nevěří, a co v soukromí popírá, je považován za spořádaného občana. Kdo otevřeně říká svůj opravdový názor i tehdy, je-li v rozporu s vůlí moci, je pronásledován a šikanován. Víra a přesvědčení jsou v každodenním životě stále více směšným anachronismem, cestu k oficiálnímu úspěchu otevírá naopak cynismus a schopnost popřít cokoli, co se nelíbí oficiální moci. Stále více se rozmáhá všeobecná korupce a koupit lze dnes už téměř všechno v této zemi. Oficiální propaganda sice občas slovy proti tomu brojí, ale ve skutečnosti se režim nemůže proti korupci účinně postavit, neboť se o ni opírá. Jako ctnost se nepokrytě vychvaluje udavačství, pokud slouží politickým záměrům režimu. Práce a kvalifikace velmi často nejsou kritériem pro společenské uplatnění, jež je podmiňováno především stupněm servilnosti vůči oficiální moci. Slepá, úplná poslušnost vůči této moci je ve skutečnosti základní uznávanou ctností. Jakákoli neposlušnost, kritická neústupnost a vlastní hlava jsou naproti tomu občanovi na závadu a mohou se v očích moci lehko stát zločinem.

Teprve režim, který lidem u nás dá možnost, aby proti všemu tomu bojovali, který jim dá svobodu projevu pro účinnou kritiku naší současné nemocné společenské reality, bude mít určitou naději, že mladí lidé začnou častěji uvažovat o tom, jak hledat humánní východisko nikoli v úniku ze společnosti, nýbrž ve společensky integrované aktivitě. Samozřejmě, že ani v jiném než dnešním režimu by nezmizely proudy, orientované podobně jako "underground culture". Avšak mladí lidé by měli svobodnou možnost ověřit si volbu mezi hodnotami, jež lze svobodně hledat a hájit v socialistické společnosti, zbavené maximální měrou cynické licoměrnosti a kasárenské reglementace lidského života. Společnost by se nikterak nemusila bát extremismu "underground culture"; jakákoli i oficiální společností později uznávaná avantgarda umělecká vždy působila v době svého zrodu šokujícím způsobem svými extremistickými prvky, avšak v demokratickém společenství vždy byly nakonec skutečné hodnoty, jež přinášela, integrovány do národní kultury a extremistické rysy vždy společnost, pokud měla skutečnou svobodu volby vlastních hodnotových orientací, prostě zamítla a překonala.

Dnes se u nás sice oficiálně tvrdí, že mladí lidé ve své zdrcující většině podporují současný režim, že si ani nic jiného nepřejí, než dostat se po žebříčku oficiálních struktur poslušně k svému uplatnění a plnit oficiálně uznávané úkoly. Myslím však, že těmto řečem ani představitelé moci u nás ve skutečnosti nevěří. Neboť jinak by nebylo tolik strachu před vlivem takových mladých lidí, jako jsou Ivan Jirous a jeho přátelé. I oficiální místa asi naopak vědí, jak silné je působení nonkonformních postojů a proudů mezi naší mládeží. Vědí, že i pod svěrací kazajkou oficiálně uznávaných monopolních organizací žije mládež docela jinými problémy a hodnotami, než jaké jí předkládají úvodníky v novinách. A proto i ten konkrétní a neomalený pokus vyhlásit stoupence "underground" hudby za výtržníky, chuligány a kriminálníky, zavřít je za užívání "vulgárních slov".

Pokus vydávat politicky účelovou trestní represí proti přátelům Ivana Jirouse za nepolitickou, kriminální záležitost, neobstál jak před veřejným míněním v Československu, tak v zahraničí. Právě proto, že jde o politickou záležitost, staví se proti pokusům o zneužití trestního zákona v tomto případě i řada pokrokových, levicových sil v zahraničí. Vážím si toho, že mezi nimi jsou také italští komunisté a myslím, že hrubý útok "Rudého práva" (dne 2. září 1976) proti ústřednímu tiskovému orgánu IKS "Unita" jen přispěl k tomu, aby si stanoviska italských komunistů vážilo co nejvíce našich občanů. Bude-li "Rudé právo" i nadále zamlčovat, co se děje v Plzni a v Praze, a bude přitom napadat italské komunisty, že "berou pod ochranu protispolečenské živly, chuligány, které vydávají za umělce", pak tím jen podnítí živější zájem československých občanů jak o tento konkrétní případ zneužití trestního práva, tak i o stanoviska italských komunistů k celé řadě problémů rozvoje politické demokracie a lidských práv za socialismu. A to je ovšem nutno jen a jen vítat.

Každý, kdo jen trochu zná mechanismus našeho politického systému, s jistotou ví, že takové akce, jako je uvěznění desítky mladých lidí za činnost, podobnou činnosti přátel Ivana Jirouse, nedělá u nás samostatně ani policie, ani prokuratura a soud. Takové akce se vždy "politicky projednávají" na různých příslušných úrovních v politických, stranických i státních orgánech. Jejich směrnicemi se pak řídí bezpečnost i justiční orgány. Obracím se proto tímto otevřeným dopisem především k těmto politickým činitelům a orgánům s výzvou:

1. Zastavte trestní stíhání za výtržnictví proti obviněným členům skupiny Plastic People of Universe a DG 307 i proti I. Jirousovi a zpěvákům K. Soukupovi a S. Karáskovi. Pokud budou tito lidé souzeni, bude to stejně jako soudní proces v Plzni jen důkazem nezákonného, politicky účelového zneužívání právního řádu. Zrušte v odvolacím řízení rozsudek okresního soudu pro Plzeň - jih, jímž byli odsouzeni K. Havelka, M. Skalický a F. Stárek. Propusťte na svobodu všechny ještě nyní vězněné mladé lidi, obviněné v souvislosti s tímto případem.

2. Zrušte administrativní opatření, která některým hudebníkům či jiným uměleckým skupinám oficiálně nedovolují provozovat amatérskou uměleckou činnost. Tato opatření jsou projevem snahy předepisovat lidem - zejména mladým - jak se smějí nebo nesmějí bavit, jak smějí nebo nesmějí cítit a smýšlet ve svém osobním životě a volném čase. Jsou v rozporu jak s elementárními zásadami demokratického politického a právního řádu, tak i se skutečnými zájmy socialistické společnosti, kterou kasárenská reglementace každého kroku v životě lidí poškozují, diskreditují a odsuzují ke stagnaci a zaostávání.

V Praze 8. září 1976

Doc. JUDr. Zdeněk Mlynář CSc.

Zasláno:

Předsednictvu Federálního shromáždění ČSSR
Předsednictvu vlády ČSSR
Generálnímu prokurátorovi ČSSR
Předsedovi Nejvyššího soudu ČSSR
Ústřednímu výboru KSČ
Tisku a sdělovacím prostředkům

převzato z „Hnědé knihy“ o procesech s českým undergroundem [online]

svědků nepřekročil takového programu. - Další svědkyně, rovněž vlastní div-
 ko s Bojanovic před tak stará Zdenka Houdková vypověděla, že se na oslavu
 přišlo, ve kterých se účastnila, neboť jí nikdo nebránil vstoupit do sálu. Nadto s
 tím, že dotazovaná s obhajobou, proč tedy setvala plánek pět hodin
 když se jí to vůbec nelíbilo odsvědčila, že je zvyklá chodit tam každou so-
 ubotu ráno a neměla se dělat, rovněž hovořila, že nepřítomně na ni působilo
 svědků, když byly tam. Po dotazu obžalovaného Jirouse, od kdy byla na
 programu přítomna však vypověděla, že byla dočasně té žánru večera, kde byly
 nepočetné, že texty nejsou anglické. Otázka obžalovatele dr. Kotejla, zda uš
 svědkyně nikdy slyšela nevolné slovo tam pronášené, nebo zda se to bylo prvně
 při této příležitosti, byla na dotaz prokurátora zamítnuta jako suggestivní
 a tím, že by s ní byly takové nevolné výrazy. Další svědkyně uvedla, že
 a jiné texty písní žádná jiné správné slova v doprovodných svědkyňčiných proje-
 v v Postupicích. - Další předvolaný svědek ženatý, výšepní inženýrské oslavě
 v Postupicích, člen místní tělovýchovné organizace, vypověděl, že byl u nich
 najmut při návštěvě Kuthanovou na oslavu svatby den po svatebním obědu.
 řekl, že vlastní zábavě o hudbě nevěnoval žádnou pozornost, neboť této hud-
 by neznal. Na dotaz obhajoby, co se mu na průběhu oslavy svatby nelíbilo
 odpověděl, že hudba mu nesvědčila lidovky, jaké my známé, k dotazu obžalo-
 vaného Kadeša, jak na něho působila celková atmosféra programu řekl, že
 oběma všem účastníkům byla zhrzená a slušná, nicméně se rozhodli v Sokole
 nepovolovat přitit podobené oslavě svatby, aby neměli ošidáčky. - Svědek
 Josef Hlouká, zaměstnaný v Čs. televizi, jehož výpověď se rovněž týkala os-
 lavy v Postupicích vypověděl, že se na stábek spolupracovníků přijel na
 oslavu svatby, aby zde natočil televizní film, který měl uplatnit při
 přijímání členů na FAMU. Tento film byl i se zvukovým záznamem na místě
 natočen a byl dle k dispozici oběma, a dotazu obžalovaného Pavla Zajíčka,
 proč byly do filmu zahrnuty i dvě písně skupiny DČ 307, jestliže byl svědek
 pohoršen výrazem tvorby této skupiny /jak je uvedeno ve spisech/ svědek od-
 pořádkem, že nebyl pohoršen vystoupením skupiny DČ 307, a v tomto směru
 opravil svou první výpověď, že byl pouze zaskočen skutečností, že chlebdil
 tento program nevhodným pro svůj věk, tj. k natočení filmu pro přijímání
 členů na FAMU. Pokud by tento film byl natočen třeba jako sociologický
 dokument, neměl by proti hudebnímu projevu skupiny v filmu námitky. Dále se
 prohlásil na dotaz obhajoby, že jsou mu známa umělecká díla, v nichž jsou pu-
 dobné vulgární výrazy použity. Svoji svědeckou výpověď opravil a zpřesnil
 v tom směru, že oslavu opustil z technických důvodů, že bylo třeba zavčas
 vrátit vypůjčené televizní zařízení včetně vozů. - Předvolaný svědek Josef
 Marhold, psychiatr, vypověděl k vystoupení v Koetelci u Křížku a v Bojanov-
 vicích. Obdržel pozvání na svatbu a oslavu a rád se zúčastnil, neboť ho za-
 jímá hudba, třebaže na tento typ hudby se neorientuje, má sympatie spíše k
 jazzu. Rovněž je veškerý zájem profesionální, jakým upůsoben reagují mladí
 lidé na hudební produkci, o ní lze říci, že její hudební styl je drsnější.
 Na dotaz prokurátora, jak na něho působilo vystoupení v Bojanovicích odpově-
 děl, že se nemůže vyjádřit k profesionální stránce hudby, pokud jde o tech-
 nickou kvalitu reprodukce, nebyla dle jeho mínění nejlepší. /tj. možnosti
 operatury/ a celková atmosféra byla nezvyklá. Pokud jde o vulgární výrazy,
 svědek soudí, že je snad oproti běžným hudebním textům jejich použití ne-
 zvyklé, ale že v tomto typu drsné rockové hudby je lze považovat za funk-
 ční. K dotazu obhajoby, co si myslí o účinku této hudby /co do rytmu a in-
 tensity zvuku/ na publikum, řekl, že mladí lidé tam přítomní byli velmi za-
 jímáni hudebním projevem, pozorně naslouchali a chovali se ukázněně, třebaže
 tento typ hudby jak známo vzbuzuje spontánní reakce posluchačů. Na dotaz ob-
 žalovatele Jirouse, zda podobné vulgární výrazy se běžně vyskytují, odpověděl, že
 jsou běžně používány v hovorové řeči, což je ve životě a nebyl jimi nikterak
 pobuřen či pohoršen. Má se říci, že celkovou atmosférou byl vystoupení po-

...mnozí je má sympetizují, pokud mladí lidé projevují tak intenzivní zájem a
...když se na to sepoř, má když porušují vlastní osobní zájmy a končí
v celkové jeho povolení, tj. na psychiatrické klinice. - Další svědek Jiří
Kučera z Lomnice, člen pušterné pěchary, vypověděl k vystoupení v Klukovicích
v roce 1973, že byl mimo vše, průběh vystoupení nesledoval. Přístup byl na
vstupenky a aktivní role, jak bylo prováděno vyplácaní neví, nebylo to v jak
ho kompetentní. - Svědek Jiří Kocák ze Zruče nad Sázavou pohovořil o vystoupe
ní skupiny Plastic People ve Zruči nad Sázavou v roce 1972 jako člen místní
ČSM, která byla pořadatelem vystoupení. Podle jeho výpovědi se to někomu
líbilo a někomu nelíbilo, na místě nebyl nikdo pohoršen, když o tom později
někdo ověřil na scéně, ověřily se kritické hlasy, aby se podobně hřejší skupina
už přišel nevala do Zruče. Na dotaz obhajoby, co na ně působilo nepřívětivě,
řekl, že byl šokován hlavně obléčením hudebníků / byly to kostýmy / -
Kičta Jirouš šokován nebyl, zábava proběhla slušně, publikem se chovalo ukáz-
ně, žádná konflikty a pořadatel navzájem. Na otázku obhajoby, čím by
tedy šokoval nepřívětivý dojem, který v nich vystoupení skupiny Plastic People
zanechalo, řekl, že se jim to nelíbilo. Pokud jde o místní publikum, o něm
vypověděl ve své obhajobě Jirouš, že s ním měl v kraji šťastnější oběti, pro-
hlásil svědek, že se místní mladí lidé chovají podle situace a druhu hudby
někdy neakceptují a někdy ne. - Svědek Kocourek z plesového výtvaru v Písku
v roce 1972 prohlásil, že vystoupení skupiny Plastic People vzbudilo tehdy
spíše zájem než pohoršení. Kapela hrála asi půl hodiny, poté byla na pokyn
profesorského sboru vyzvána, aby ukončila svůj program. Nepřívětivě byli posu
zvaní pro své nevhodné obléčení a špatnou reprodukční techniku. Na dotaz
prokurátora, proč si na ples vybrali tuto skupinu, odpověděl, že o skupině
Plastic People četl v současném tisku a sboru pop-music příznivě kriticky
že to byla kapela známá a pro ně cenově přijatelná. Na dotaz obhajoby zda
dávadek vzniklé nevala ze strany pořadatele byly převážně odněti hudebníků
odpověděl, že hlavně dávadek nespokojenosti bylo to, že skupiny měla na míst
ně oběti s aparaturou : technické nedostatky jim zabránily více začít hudeb-
ní produkcí, tím vznikl v sále zmatek a nepořádek. / Obžalovaný Jirouš ve své
obhajobě zmiňuje skutečnost, že po delší době byla závada na aparatuře
opravena a nebylo možné bez dalšího rizika snížit hlasitost zvuku./
- Další především svědek Antonín Kosík ze ČD ČSM v Ledči nad Sázavou vypo-
věděl k vystoupení skupiny P. P. v roce 1971 v Ledči nad Sázavou, že v prů-
běhu vystoupení byly promítány pornografické diapozitivy, což vyvolalo na
části publiku reakci. Jinak nikdo z přítomných vystoupení negativně
neokomentoval, pohoršení, o něm vypověděl již v přípravném řízení, se týkalo
pouze zmíněných diapozitivů. Všichni přítomní se chovali slušně a nic jiná-
ho kritizováno nebylo, ani hudba, ani autorské texty. Na žádost JUDr. Štěr-
pánka bylo zaprotokolováno ze svědecké výpovědi Kosíkova, že reakce ANV by-
la normální, až po 12 dnech se vykytily kritické hlasy. Obžalovaný Jirouš
se svědka ptal, zda opravdu považuje za pornografické diapozitivy, které
tam byly promítány, neboť jde o reprodukce děl výtvarného umělce Warhola a
všichni z nich byla porušena na vystavě Amerického umění ve Valdštejnské
vídání v Praze. Reprodukce Warholových děl byly vybrány proto, že skupi-
na P.P. hrála v té době převážně převzaté skladby z repertoáru Warholovy
skupiny The Velvet Underground a sledovala při svých vystoupeních jednotný
styl hudby a scény, jak je tomu u tohoto progresivního proudu psychedelické
hudby. Štěrpanek lze označit za pornografický materiál dle reprodukováno a vy-
stavováno po celém světě, s tímž se mohla seznámit i šeskoslovenská veřej-
nost. Na dotaz obhajoby, zda svědek zmíněné diapozitivy při promítání viděl,
prohlásil svědek, že on sám je neviděl, ale slyšel někoho říkat, že v sále
promítají něco nevhodného. - Jako posledního dne byla vyslechnuta svěd-
ecká Lada Šťavová, psychologka, která uvedla, že se účastnila téměř všech
zde zmiňovaných vystoupení, veřejných do roku 1973 i soukromých v tehdejších
kavárnách od roku 1974. Pohovořila, že reakce publika na tuto hudbu jsou spou-
stěné a jednoznačně slušné. Vulgarizmy ve zhudebněných textech považuje za
použití nevhodné slovy, jsou běžně používány v moderní literatuře. Tato slo-
va - podle zmíněné svědkyně - byla používána funkčně, nikoli samostatně. V
určitých slovech svědkyně při samotném vystoupení neslyšela žádné vulgár-

Ukázka Záznamu ze soudního přelíčení s I. Jirousem a spol., ÚSD AV ČR:
Sbírka Františka Cikánka: Persekuce, protesty proti nezákonnému stíhání
občanů aj.

ProhlášeníCharty 77

Dne 13.10.1976 byly ve Sbírce zákonů ČSSR /č.120/ zveřejněny "Mezinárodní pakt o občanských a politických právech" a "Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech", které byly jménem naší republiky podepsány v roce 1968, stvrzeny v Helsinkách roku 1975 a vstoupily u nás v platnost dnem 23.3.1976. Od té doby mají i naši občané právo a náš stát povinnost se jimi řídit.

Svobody a práva lidí, jež tyto paktory zaručují, jsou důležitými civilizacími hodnotami, k nimž v dějinách směřovalo úsilí mnoha pokrokových sil, a jejich uzákonění může významně pomoci humánnímu vývoji naší společnosti.

Vítáme proto, že Československá socialistická republika k těmto paktům přistoupila.

Jejich zveřejnění nám ale zároveň s novou naléhavostí připomíná, kolik základních občanských práv platí v naší zemi zatím - bohužel - jen na papíře.

Zcela iluzorní je například právo na svobodu projevu, zaručované článkem 19 prvního paktu:

Desítkám tisíc občanů je znemožněno pracovat v jejich oboru jen proto, že zastávají názory odlišné od názorů oficiálních. Jsou přitom často objektem nejrozmanitější diskriminace a šikanování ze strany úřadů i společenských organizací; zbaveni jakékoli možnosti bránit se, stávají se prakticky oběťmi apartheidu.

Statisícům dalších občanů je odírána "svoboda od strachu" /preambule prvního paktu/, protože jsou nuceni žít v trvalém nebezpečí, že projeví-li své názory, ztratí pracovní a jiné možnosti.

V rozporu s článkem 13 druhého paktu, zajišťujícím všem právo na vzdělání, je nesčetným mladým lidem bráněno ve studiu jen pro jejich názory anebo dokonce pro názory jejich rodičů. Bezpočet občanů musí žít ve strachu, že kdyby se projevíli v souladu se svým přesvědčením, mohli by být buď sami anebo jejich děti zbaveni práva na vzdělání.

Uplatnění práva "vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem" či "prostřednictvím umění" /bod 2. článku 13 prvního paktu/ je stínáno ne-

jen mimosoudně, ale i soudně, často pod rouškou kriminálního obvinění /jak o tom svědčí mimo jiné právě probíhající procesy s mladými hudebníky/.

Svoboda veřejného projevu je potlačena centrálním řízením všech sdělovacích prostředků i publikačních a kulturních zařízení. Žádný politický, filozofický či vědecký názor nebo umělecký projev, jen trochu se vymykající úzkému rámci oficiální ideologie či estetiky, nemůže být zveřejněn; je znemožněna veřejná kritika krizových společenských jevů; je vyloučena možnost veřejné obrany proti nepravdivým a urážlivým nařčením oficiální propagandy /zákonná ochrana proti "útokům na čest a pověst", jednoznačně zaručovaná článkem 17 prvního paktu, v praxi neexistuje/; lživá obvinění nelze vyvrátit a marný je každý pokus dosáhnout nápravy nebo opravy soudní cestou; v oblasti duchovní a kulturní tvorby je vyloučena otevřená diskuse. Mnoho vědeckých a kulturních pracovníků i jiných občanů je diskriminováno jen proto, že před lety legálně zveřejňovali či otevřeně vyslovovali názory, které současná politická moc odsuzuje.

Svoboda náboženského vyznání, důrazně zajišťovaná článkem 18 prvního paktu, je systematicky omezována mocenskou svévolí: oklešťováním činnosti duchovních, nad nimiž trvale visí hrozba odepření nebo ztráty státního souhlasu s výkonem jejich funkce; existenčním i jiným postihem osob, které své náboženské vyznání slovem či skutkem projeví; potlačováním výuky náboženství apod.

Nástrojem omezení a často i úplného potlačení řady občanských práv je systém faktického podřízení všech institucí a organizací ve státě politickým direktivám aparátů vládnoucí strany a rozhodnutím mocensky vlivných jednotlivců. Ústava ČSSR a ostatní zákony a právní normy neupravují ani obsah a formu, ani tvorbu a aplikaci takových rozhodnutí; jsou často jen ústní, občanům vesměs neznámá a jimi nekontrolovatelná; jejich původci nezodpovídají nikomu než sami sobě a své vlastní hierarchii, přitom však rozhodujícím způsobem ovlivňují činnost zákonodárných i výkoných orgánů státní správy, justice, odborových, zájmových i všech ostatních společenských organizací, jiných politických stran, podniků, závodů, ústavů, úřadů, škol a dalších zařízení, přičemž jejich příkazy mají přednost i před zákonem. Dostanou-li se organizace nebo občané při výkladu svých práv a povinností do rozporu s direktivou, nemohou se obrátit k nestranné instanci, protože žádná neexistuje. Tím vším jsou vážně omezena práva, vyplývající z článků 21 a 22 prvního paktu /právo sdružovat se a zákaz jakéhokoli omezení jeho výkonu/ i článků 25 /rovnost práva podílet se na vedení veřejných věcí/ a 26 /vyloučení diskriminace před zákonem/. Tento stav také brání dělníkům a ostatním pracujícím zakládat bez jakýchkoli omezení odborové a jiné organizace k ochraně svých hospodářských a sociálních zájmů a svobodně využívat práva na stávku /bod 1. článku 8 druhého paktu/.

Další občanská práva, včetně výslovného zákazu "svévolného zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence" /článek 17 prvního paktu/, jsou povážlivě narušována také tím, že ministerstvo vnitra nejrůznějšími způsoby kontroluje život občanů, například odposlechem telefonů a bytů, kontrolou pošty, osobním sledováním, domovními prohlídkami, budováním sítě informátorů z řad obyvatelstva /získávaných často nepřipustnými hrozbami nebo naopak sliby/ atd. Často přitom zasahuje do rozhodování zaměstnavatelů, inspiruje diskriminační akce úřadů a organizací, ovlivňuje justiční orgány a řídí i propagandistické kampaně sdělovacích prostředků. Tato činnost není regulována zákony, je tajná a občan se proti ní nemůže nijak bránit.

V případech politicky motivovaného trestního stíhání porušují vyšetřovací a justiční orgány práva obviněných a jejich obhajoby, zsručovaná článkem 14 prvního paktu i československými zákony. Ve věznicích se s takto odsouzenými lidmi zachází způsobem, který porušuje lidskou důstojnost vězňů, ohrožuje jejich zdraví a snaží se je morálně zlomit.

Obecně je porušován i bod 2. článku 12 prvního paktu, zaručující občanu právo svobodně opustit svou zem; pod záminkou "ochrany národní bezpečnosti" /bod 3./ je toto právo vázáno na různé nepřipustné podmínky. Svěvolně se postupuje i při udělování vstupních víz cizím státním příslušníkům, z nichž mnozí nemohou navštívit ČSSR například jen proto, že se pracovně či přátelsky stýkali s osobami u nás diskriminovanými.

Někteří občané - ať už soukromě, na pracovišti nebo veřejně, což je prakticky možné jen v zahraničních sdělovacích prostředcích - na soustavné porušování lidských práv a demokratických svobod upozorňují a dožadují se v konkrétních případech nápravy; jejich hlasy však zůstávají většinou bez odezvy, anebo se stávají předmětem vyšetřování.

Odpovědnost za dodržování občanských práv v zemi padá samozřejmě především na politickou a státní moc. Ale nejen na ni. Každý nese svůj díl odpovědnosti za obecné poměry, a tedy i za dodržování uzákoněných paktů, které k tomu ostatně zavazují nejen vlády, ale i všechny občany.

Pocit této spolucodpovědnosti, víra ve smysl občanské angažovanosti a vůle k ní, i společná potřeba hledat její nový a účinnější výraz, přivedly nás k myšlence vytvořit CHARTU 77, jejíž vznik dnes veřejně oznamujeme.

CHARTA 77 je volné, neformální a otevřené společenství lidí různých přesvědčení, různých věr i různých profesí, které spojuje vůle jednotlivě i společně se zasazovat o respektování občanských a lidských práv v naší zemi i ve světě - těch práv, které člověku přiznávají oba uzákoněné mezinárodní pakt, Závěrečný akt helsínské konference, četné další mezinárodní dokumenty proti válkám, násilí a sociálnímu i duchovnímu útlaku, a která souhrnně vyjadřuje Všeobecné deklarace lidských práv OSN.

CHARTA 77 vyrůstá ze zázemí solidarity a přátelství lidí, kteří sdílejí starost o osud ideálů, s nimiž spojili a spojují svůj život i práci.

CHARTA 77 není organizací, nemá stanovy, stálé orgány a organizačně podmíněné členství. Patří k ní každý, kdo souhlasí s její myšlenkou, účastní se její práce a podporuje ji.

CHARTA 77 není základem k opoziční politické činnosti. Chce sloužit obecnému zájmu jako mnohé podobné občanské iniciativy v různých zemích na Západě i Východě. Nechce tedy vytyčovat vlastní programy politických či společenských reforem nebo změn, ale vést v oblasti svého působení konstruktivní dialog s politickou a státní mocí, zejména tím, že bude upozorňovat na různé konkrétní případy porušování lidských a občanských práv, připravovat jejich dokumentaci, navrhnout řešení, předkládat různé obecnější návrhy, směřující k prohlubování těchto práv a jejich záruk, působit jako prostředník v případných konfliktních situacích, které může bezpráví vyvolat, atd.

Svým symbolickým jménem zdůrazňuje CHARTA 77, že vzniká na prahu roku, který byl prohlášen rokem práv politických vězňů a v němž má bělehradská konference zkoumat plnění závazků z Helsinek.

Jako signatáři tohoto prohlášení pověřujeme prof. Dr. Jana Patočku DrSc. Dr. h. c., Václava Havla a prof. Dr. Jiřího Hájka DrSc. úlohou mluvčích CHARTY 77. Tito mluvčí ji plnomocně zastupují jak před státními a jinými organizacemi, tak před naší a světovou veřejností, a svými podpisy zaručují autenticitu jejích dokumentů. V nás i v dalších občanech, kteří se připojí, budou mít své spolupracovníky, kteří se s nimi zúčastní potřebných jednání, ujmou se dílčích úkolů a budou s nimi sdílet veškerou odpovědnost.

Věříme, že CHARTA 77 přispěje k tomu, aby v Československu všichni občané pracovali a žili jako svobodní lidé.

1.1.1977

převzato z výstavy „Souhlasím s prohlášením Charty 77 z 1.1.1977 - Podpisy prvních signatářů Charty 77“ [online]

Anotace

Tato bakalářská práce charakterizuje činnost kapely The Plastic People of the Universe, která u nás působila od roku 1969. Protože v období nastupující „normalizace“ odmítla ustoupit sílícímu nátlaku mocenských struktur, byla zbavena profesionálního statutu a donucena přestat veřejně vystupovat. Přestože se hudebníci stáhli do ústraní a hráli už jen pro své přátele, režimu byli stále trnem v oku. Po několikaletém pronásledování byli v roce 1976 zcela nepochopitelně odsouzeni k trestům odnětí svobody. Nesmyslnost tohoto procesu byla natolik evidentní, že zaktivizovala politicky a ideově různorodé iniciativy, které pojil společný cíl: bojovat za občanská a lidská práva. Sdružily se proto v nezávislé občanské iniciativě Charta 77, která byla odhodlána zoufalou situaci v totalitním Československu konečně změnit.

Klíčová slova:

The Plastic People of the Universe, hudební skupina, underground, normalizace, totalitní Československo, soudní proces, občanská a lidská práva, Charta 77

Summary

This bachelor essay characterizes activity of the music group The Plastic People of the Universe, which was originated in 1969 in Czechoslovakia. This music group refused to submit enforcement of coming „normalization“, that's why they have lost professional statue and couldn't play in public any more. Although the musicians played only for their friends at private celebrations, they were persecuted by totalitarian regime and eventually were imprisoned in 1976. This sentence was so shocking that different people with disparate political and ideological confessions united in informal civic initiative Charter 77. This people were resolved to fight for humen and civil rights and to change the desperate situation in Czechoslovakia.

Keywords:

The Plastic People of the Universe, music group, underground, normalization, totalitarian Czechoslovakia, the lawsuit, humen and civil rights, Charter 77